

și deceniul de activitate a secției române, un eveniment și o sărbătoare comune, pe care nădăjduim să le onorăm, prezentând publicului nostru cele mai izbutite spectacole din ultimele două stagii, alături de noile premiere. Ne pregătim pentru un turneu în Valea Jiului, cu spectacolul muzical **Păianjenul** de A. de Herz, o reușită artistică mai veche a colectivului nostru, ca și pentru un alt turneu, cu comedia **1, 2, 3 de Molnar Ferenc**, în județele Covasna și Harghita.

Teatrul de Stat din Sibiu

Gheorghe Dițu, președintele Comitetului oamenilor muncii, anunță:

Primul spectacol îl jucăm în fața publicului din Copșa-Mică: **Provincialii**,

piesa de debut a lui Constantin CUBLEAN, în regia lui Nicu Gheorghe, tânăr regizor de film, care, la rîndul său, debutează în teatru.

La secția română mai pregătim, pentru începutul acestei stagiuni, **Clipa** de Virgil Stoenescu, după romanul lui Dinu Săraru, în direcția de scenă a lui George Teodorescu și în decorurile lui Todî Constantinescu. De asemenea, vom relua **Fedra**, în montarea lui Aureliu Manea și în scenografia Clarei Manea. În rolul Fedrei, Anca Neculce-Maximilian, Hipolit, Alexandru Bălan. La secția germană, **Jocul** de Ion Băieșu. Regizorul Hanns Schuschnig și scenografa Maria Bodor repetă **Mirosul nebun al finului proaspăt cosit**, piesa scriitorului din R.D.G. Rudy Strahl. Alte proiecte, **Mielul turbat** de Aurel Baranga și un titlu din repertoriul clasic: **Inelul lui Gyges** de Fr. Hebbel, piesă încredințată regizorului-oaspete Henri Simon din Hamburg.

La ce lucrează regizorii?

Răspund:

- **Alexa Visarion**
- **Alexandru Colpacci**
- **Kineses Elemer**
- **Nicoleta Toia**
- **Nicolae Scarlat**
- **Alexandru Tocilescu**

Alexa Visarion

Mă pregătesc pentru montarea *Vilegiaturistilor* de Gorki la Teatrul Giulești. O piesă-examen pentru trupa teatrului și pentru programul sălii Majestic. Un program ce include texte majore, omogenizarea trupei, prezența regizorului creator. Piesa va favoriza cristalizarea valorilor și a câștigurilor trupei, cu care am colaborat și la realizarea altor spectacole, îmbogățirea ei, prin prezența în distribuție și a unor oaspeți, interpreți invitați din alte teatre. Pentru mine, spectacolul va însemna o explorare serioasă a complexului teritoriu gorkian.

Mă mai gîndesc la piesa lui Ibsen *Un dușman al poporului*, propunerea Teatrului de Stat din Oradea, și la *Lorenzaccio*, un *Musset* pe care doresc de multă vreme să-l montez la Giulești. Dar stagiunea o voi inaugura la Birlad, teatrul-gazdă al colocviilor noastre de regie, în care, conform promisiunilor, ar trebui să vină să lucreze cît mai mulți directori de scenă. După Puterea și Adevărul, lucrată aici anul

trecut, voi aduce acum o premieră pe țară: Da, piesa scriitorului francez Gabriel Arout; un text agăajat, despre responsabilitatea omului în fața istoriei, o piesă cu două personaje, manipulate inițial de naziști, în scopul de a le determina să se distrugă reciproc, și care sfîrșesc prin a se solidariza, spunînd „Nu” fascismului și „Da” solidarității oprimaților. Pregătesc acest spectacol pentru ediția din acest an a Colocviului de regie și, fără îndoială, pentru publicul bîrlădean.

Alexandru Colpacci

Pe „masa” mea de lucru, trei mari montări: Astă seară se improvizează (*Pirandello*), O scrisoare pierdută (*Caragiale*), Tango (*Mrožek*). Toate trei, la Oradea. Spectacolul *Pirandello* va fi, cred și sper, o reprezentație specifică Teatrului din Oradea. Scenariul avînd o canava oarecum liberă, discutăm, deci, despre viața teatrală din orașul nostru,

iar în măsură în care există un „număr de aur“, facem legătura între ceea ce ne preocupă și frământările teatrului, ale artei scenice, în timp. Așadar, o confesiune colectivă despre munca și viața noastră, legată nemijlocit de ceea ce iubim în viața teatrală. Împreună cu arhitectul scenograf Dan Jitianu, am conceput decorul, care reprezintă Teatrul de Stat din Oradea, la altă scară. Spectacolul va fi deschis, modificabil, în funcție de specificul spectatorilor respectivi. Pentru fiecare scenă avem două-trei variante și căutăm să le unim printr-o linie medie. Teoretic, ca să spun așa, acest Pirandello va fi un prilej să expunem „la cald“ căutările noastre. Mă bucură că întreaga distribuție, în care conlucrează actori din diferite generații, are același apetit marcat pentru improvizație. Sper ca pe scenă să ne întâlnim cu spiritul autorului, acest clasic al teatrului modern; în acest spirit, spectacolul va avea mereu o viață liberă, de sine stătătoare. Cred în libera și creatoare evoluție a reprezentăției noastre, urmînd ca regia „s-o facă“ interpretul Regizorului din piesă.

Kincses-Elemer

— Ce ne oferiți, la început de stagiune?

— Voi monta, la secția română a Teatrului din Tg. Mureș, Ciofîrlia de Anouilh, iar la secția maghiară, Poștalionul roșu de Krudy Gyula. Aceasta din urmă, o poveste gravă despre dragoste și moarte.

Acțiunea se petrece la începutul secolului...

— ...asemănătoare Nunții însingerate de Lorca?

— Nu chiar. Dar, aprôpo, voi regiza în această stagiune și Nunta însingerată.

Nicoleta Toia

Am în față o stagiune extrem de încărcată, în care figurează cîteva „res-tanțe“ de anul trecut. La Satu Mare, lucrez Goana de Paul Ioachim, la secția română, și Gaițele, la secția maghiară. Pentru Teatrul din Sibiu, a cărui angajată sînt, am pregătit un text în versiune personală după Calderon (Casa cu două intrări și Doamna nevăzută), spectacol programat pentru prima jumătate a stagiunii. Mă preocupă, de asemenea, un spectacol de balade românești. Este o veche obsesie, concretizată prin diverse motive populare, producții de ritual, cîntece de nuntă, bocete, pe care le-am introdus în unele montări mai vechi. Cred că elementele de cultură populară, ce țin de un folclor autentic, ne-artizanal, pot îmbogăți spectacolele noastre, dînd-le un relief deosebit. Am elaborat, de asemenea, o dramatizare după romanul lui Platon Pardău, Ore de dimineață, lucrare predată Teatrului Giulești. Este unul dintre cele mai interesante romane contemporane, inspirate din viața și munca activiștilor de partid, și, totodată, un roman foarte „teatral“, dezvoltînd dialoguri și stări dramatice foarte scenice.

Nicolae Scarlat

— În această stagiune, tot numai piese românești?

— Amintesc că, în ultimii ani, din 12 premiere, nouă au fost cu piese din dramaturgia națională. E firesc să-mi continui programul. Concret, voi persevera în acțiunea de readucere pe scenă a teatrului lui Mazilu, scris mai de mult, și voi continua reprezentarea dramaturgiei lui D. R. Popescu.

— Prima montare?

— O scrisoare pierdută.

— Reeditare a montării tirgumureșene?

— Propunerea a venit din partea Teatrului Dramatic din Galați și, inițial, i-am rezistat. Se cursese prea puțin timp de la premiera din Tirgu Mureș. Dar, văzînd și alte montări cu capodopera caragialeană, și dîndu-mi seama că spectacolul din Tirgu-Mureș s-a jucat puțin, am acceptat s-o „relucrez“. Nu un „remake“, firește — acest lucru nu e posibil — dar păstrez ideea excelentului decor conceput de Dan Jitianu.

— Ce va fi nou în această Scrisoare pierdută?

— Noi vor fi spectatori. Universalitatea lui Caragiale, veșnica surpriză, e în text, în substanța și în litera lui. Nu e nevoie să-l transpuim în altă epocă ca să-l „inovezi“; nu poți tăia o virgulă, cu atît mai puțin anul de grație 1884... Cred că într-o operă de Caragiale nu se poate inova decît expunînd cît mai pregnant nemărginitele profundizimi ale textului, valorificînd replica... Colectivul gălățean, în mijlocul căruia încep a treia stagiune, are încredere în gîndirea mea teatrală și mă bucur că-mi acordă întreg sprijinul, în vederea realizărilor noastre colective.

Alexandru Tocilescu

— Mi s-a propus, în repertoriul stagiunii teatrului din Pitești, Dragonul de Svarț și O noapte furtunoasă de Caragiale. Teatrul Giulești m-a invitat să montez Ingerul bătrîn de Alexandru Sever, o piesă la care mă gîndesc de cînd a apărut. Pe „afișul meu personal” mai figurează Măștile negre de Leonid Andreev, o altă scriere de puternică expresivitate teatrală care mă obsedează.

— Caragiale revine, în acest an, în proiectele regizorilor noștri tineri. Cum va arăta Caragiale al duminică?

— Altfel decît al celorlalți, și totuși... neschimbat în esență.

— Ai cîștigat două premii în stagiunea trecută; ce semnificație au pentru dumneata?

— Ele confirmă atașamentul meu față de teatrul românesc și față de dramaturgia originală; totodată, sînt un argument împotriva celor care zic că e mai ușor să faci un Shakespeare cu muzică decît spectacole cu piese de actualitate.

— Cum vezi pe scenă Ingerul bătrîn?

— Ca un punct de vedere al nostru, contemporan, despre un trecut tragic. Ca o judecată a timpului nostru, ca un punct de vedere al vieții despre crimă și moarte. Piesa se petrece în cel mai macabru loc al lumii: în camera de autopsie, în morga lașă a morții de la Auschwitz! Această sinistrită imagine-document trebuie să intre acum în sfera esteticului, să o transformăm în imagine scenică. Nimeni să nu fie surprins, dacă voi folosi muzica!

Anchetă realizată de MIRA IOSIF, în colaborare cu CONSTANTIN RADU-MARIA și IONUȚ NICULESCU.

Informațiile din teatre au fost culese în perioada 3—21 august 1978.

POST-SCRIPTUM

15 septembrie: primul gong al stagiunii a bătut în Capitală, un gong simbolic, care, la ceasurile amiezii, a oprit pentru o clipă vîuietul mașinilor. La clubul platformei industriale U.R.E.M.O.A.S., Teatrul Giulești a jucat, în fața colectivului de oameni ai muncii, ieșiți din schimbul de dimineață, Goana de Paul Ioachim, spectacol semnat de Alexa Visarion, reprezentativ pentru ceea ce numim, pe scurt, „temele actualității”. Desprindem, în primul rînd, semnificațiile, sensurile mai adînci ale ceremonialului din momentul inaugural, care consolidează o tînără tradiție: razele primelor reflectoare se aprind — ziua — într-un spațiu al muncii și al dezbatărilor, populat de oamenii muncii. Teatrul vine la publicul său, care-l primește în haine de lucru, sărbătorindu-și sufletul. Teatrul își pregătește astfel spectatorii, care vor veni, altă dată, în haine de sărbătoare, să asiste, în ambianța festivă a sălii de spectacol, la miracolul muncii artistice.

Iatăafișul bucureștean al primei zile: Teatrul Național, Coana Chișița și Treptele iubirii; Teatrul Bulandra, Răceala de M. Sorescu și Interviu de E. Oproiu; Teatrul „Nottara”, Micul infern de M. Ștefănescu și Craii de Curtea Veche, după Mateiu Caragiale; Teatrul „Ion Creangă”, Scufița cu trei iezi de Al. Popovici. Piese și spectacole care merită, fără îndoială, să fie reluate și prezentate în continuare, dar, toate, montări ale anilor trecuți. Titluri noi aflăm la Teatrul Mic, la Teatrul de Comedie. Aici, premierele înnoadă o tradiție relativ recentă — recitaluri realizate de cîte o vedetă și promițătoare în bucurii artistice. (Nu minimalizăm în nici un fel recitalurile. Dar nu este oare normal ca, alături de recitaluri, cei mai buni actori să deschidă stagiunea, din prima seară, în fiecare teatru, cu roluri pe măsura lor, în piese noi?) Alte premiere bucureștene: la T.E.S., Cine se teme de ...Romeo și Julieta, de H. Eliad și B. Friedman, și Generoasa fundație de A. B. Vallejo la Teatrul Național. Nu e, totuși, puțin?

Ce rezultă de aici? Firește, pînă la 15 octombrie și teatrele bucureștene se vor fi prezentat publicului Capitalei cu premiere promise... Dar ar fi normal ca fiecare teatru să aibă — pentru fiecare sală! — cel puțin o

premieră absolută (sau pe țară) pregătită și „impachetată” peste vară (nu „bifată” ca premieră a stagiunii încheiate, și apoi a stagiunii noi, cum a procedat Teatrul „Nottara”, de pildă, cu Craii de Curtea Veche, prezentată la 12 mai, consemnată de mult în aceste pagini, și reprogramată ca premieră în 15 septembrie!). Ar fi normal ca stagiunea estivală să fie astfel organizată, încât să nu stînjenească deschiderea de toamnă, ar fi normal ca și concediile (și filmările!) să fie astfel planificate, încât stagiunea să se inaugureze, așa cum așteaptă publicul, cu spectacole în premieră. Sînt acestea soluții la îndemina fiecărui teatru. Nu cumva o prudență exagerată, politica neasumării nici unui risc superficialitatea în „alcătuirea” repertoriului împiedică buna desfășurare a pregătirii din timp a stagiunii noi? Credem că ar fi necesară, aici, și intervenția mai decisă a Comitetului de cultură și educație socialistă al Municipiului București, pentru ca deschiderea stagiunii în Capitală să aibă caracterul cuvenit și așteptat de publicul bucureștean.

Invităm oamenii de teatru și cititorii să comunice redacției opiniile lor asupra repertoriului stagiunii, precum și eventualele lor propuneri.

Stagiunea Teatrului Național din București se deschide cu Viforul lui Delavrancea. „Astă seară” are loc a 78-a reprezentație (premiera: 26 nov. 1909). Și-au păstrat rolurile de la premieră C. Nottara (Luca Arbore), Iancu Petrescu (Carabăț), Iancu Brezeanu (Mogîrdici). Ștefăniță este A. Critico. Este, cu adevărat, o deschidere sărbătorească a stagiunii... ● Seara, încă mai putem merge la parcul Oteteleşanu, unde trupa „Teatrului nostru” joacă repertoriul „de vară”. Totuși, Sică Alexandrescu trebuie să se pregătească de toamnă. ● Teribilul impresar Lică Teodorescu îl așteaptă zilnic pe N. Soreanu să iasă de la repetiții. Vor pleca în turneu cu piesa lui A. de Herz, Omul de zăpadă. Lică pretinde că s-au vîndut deja toate biletele, în multe localități de turneu... ● Un proiect care nu se va traduce în viață: Teatrul autorilor dramatici. Deocamdată, Sică Alexandrescu, generos, oferă o sală. Tudor Mușatescu oferă Panțarola. Membrii „Societății” vor oferi, și ei, piese! Atunci... ● La Gara de Nord au tras la peron vagoanele lui Tănase. Începe

„Rampa” acum 50 de ani septembrie 1928

lungul turneu de toamnă...

● La Iași, stagiunea Naționalului se deschide cu drama lui V. Cosmovici, Miron Costin. Presa e ostilă. Intrigi. ● Soare Z. Soare a montat, la Național, „în genul comediei dell'arte”, Prințesa Turandot. El a văzut spectacolele lui Reinhardt și Vahtangov și propune o interpretare inedită a piesei. Asistăm la un act de cultură teatrală. Soare nu-și dezmințe fama de innoitor. Interpreți — Marioara Zimniceanu, G. Vraca, Romuald Bulfinski...

● Deși „autorul (adică Victor Eftimiu) supraveghează de aproape repetițiile”, Puiu Iancovescu nu va putea fi oprit să lase

baltă premiera de la teatrul soților Bulandra, cu Omul care a văzut moartea! [O știu din memoriile lui Sică Alexandrescu!] Deocamdată, ghidușul Puiu repetă, clocind surpriza. Bietul Tony Bulandra va învăța rolul Vagabondului în noaptea din ajunul premiei! ● Program ambițios la Naționalul bucureștean: Shakespeare, Ibsen, Shaw, Molière... Se anunță repetiții. Maria Filotti va apărea în Femeia mării, iar Aura Buzescu și George Vraca, în Romeo și Julieta. ● N. Leonard deplînge soarta operetei. Plecați din sala „Teatrului Lyric”, actorii de operetă au luat cu ei doar amintirea marilor succese de la începutul veacului. E, desigur, o justificare sentimentală a crizei reale prin care trece genul. ● Tudorică Mușatescu se întoarce, în fine, de la mare. În tren, are timp să scrie un „dicționar maritim”. Ce este, bunăoară, valul? „Este un produs al poezilor ca să rimeze cu malul cînd a-cestia compun poezii marine”.

I. N